

Не менш важливою залишається проблема адміністрування податків. Малоефективна і надмірно витратна для держави і бізнесу система адміністрування податків і зборів не може забезпечити повноцінне наповнення державного бюджету з одночасним дотриманням консенсусу між податковими органами і платниками податків. Через значний обсяг бюджетних витрат від оптимізації оподаткування податкова служба вводить додаткові заходи й обмеження, під дію яких майже завжди потрапляють добросовісні платники податків. Показова ситуація з введенням Єдиного реєстру податкових накладних, який ускладнив підготовку податкової звітності для платників ПДВ, хоча був введений для боротьби з недобросовісними платниками податків.

Враховуючи стан і умови розвитку економіки України, слід зазначити, що вирішення проблем оподаткування повинно проходити за такими напрямками:

– Вдосконалення законодавчого забезпечення системи оподаткування шляхом уточнення і доповнення окремих положень Податкового кодексу України, метою якого є підвищення відповідальності за невиконання норм і положень законодавства усіх суб'єктів податкових правовідносин. Система штрафів і санкцій має бути сформована так, щоб несплата або несвоєчасна сплата податків були менш вигідні платникам, чим своєчасне і чесне виконання зобов'язань перед бюджетом.

– Забезпечення рівномірного розподілу податкового навантаження, якого можна досягти за допомогою детальнішої диференціації ставок податку на доходи фізичних осіб відповідно до отримуваних доходів, диференціації ставок податку на прибуток залежно від виду діяльності підприємства, регресивного оподаткування галузей, які сприяють розвитку науково-технічних розробок.

– Перегляд існуючих пільг, передбачених для платників податків і збереження їх тільки в сільськогосподарському виробництві, соціальній сфері, громадським організаціям інвалідів.

– Підвищення фіскальної ефективності податкової системи шляхом усунення можливостей для мінімізації податкових платежів, посилення відповідальності за ухилення від сплати податків і корупцію в системі податкових органів. Результатом повинно стати збільшення надходжень від податків до бюджету за рахунок виведення економіки з тіні.

– Вдосконалення системи адміністрування податків через спрощення процедур реєстрації й обліку платників податків, автоматизацію процесів аналізу податкових даних, скорочення витрат платників на нарахування і сплату податків [2].

Перераховані напрями вирішення проблем у сфері оподаткування сприятимуть стимулюванню підприємницької й інноваційно-інвестиційної активності суб'єктів господарювання, економічному зростанню національної економіки загалом.

Список використаних джерел: 1. *Податковий кодекс України від 02.12.2010 г. № 2755-VI* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. 2. *Науковий блог НАУ. Шляхи вдосконалення податкової системи* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://naub.oa.edu.ua/2015>. 3. *Ивашко А. А. Проблемы и направления совершенствования налоговой политики Украины / А. А. Ивашко // Научные записки. Серия « Экономика». – 2011. – Вып. 16. – С. 38–42.* 4. *Савчук Н. В. Налоговая политика в системе регулирования социально-экономического развития государства / Н. В. Савчук // Научный вестник НЛТУ Украины. – 2012. – Вып. 22.4. – С. 290–295.*

УДК 336.226.112.2

К. В. Пеня, студентка

Науковий керівник: **Т. Ю. Александрюк**, ст. викладач кафедри оподаткування та соціального забезпечення

Університет митної справи та фінансів, м. Дніпро, Україна

АКТУАЛЬНІСТЬ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПОДАТКУ НА ВИВЕДЕНИЙ КАПІТАЛ В УКРАЇНІ

Ключові слова: оподаткування, прибуток, ставка податку, Мінфін, бюджет, дивіденди.

Національна рада реформ у 2016 році підтримала ініціативу введення податку на виведений капітал з 1 січня 2018 року. Згідно з проектом для дивідендів ставка податку на виведений капітал становить 15 %, для прирівняних до дивідендним платежах – 20 % [1]. У червні 2017 року Міністерство фінансів України розробило законопроект, який передбачає зміну

механізму оподаткування прибутку. А саме заміну податку на прибуток податком на виведений капітал. Однак є деякі труднощі з впровадженням нового податку, а саме за рахунок чого будуть компенсовані втрати, які понесе бюджет країни.

Але також є і позитивні сценарії розвитку подій. Відмова від оподаткування прибутку до його виведення може дати потужний внутрішній імпульс для економіки. В Україні є передумови для запровадження такого податку і є завдання, які можуть бути вирішені шляхом реформування. Звичайно, багато залежить від того, як саме буде реалізовано цю ідею. Система оподаткування виведеного прибутку – це кардинально інший об'єкт оподаткування. Податок буде стягуватися не з прибутку – фінансового результату за підсумками податкового періоду в бухгалтерському обліку, зменшеного на податкові різниці, а із суми виплачених дивідендів та прирівняних до них платежів [3].

Звідси можемо зробити висновок про те, що з введенням нового податку розрахунок фінансового результату з метою оподаткування втратить сенс. Наслідком цього буде втрата необхідності мінімізації оподатковуваного прибутку шляхом завищення витрат та маніпуляцій зі збитками.

За попередніми розрахунками, на перших етапах втрати бюджету становитимуть близько 35–40 млрд грн щорічно [1]. Експерти зазначають, що попри такі негативні перспективи новий механізм оподаткування створюватиме нові стимули для реінвестування прибутку в розвиток бізнесу. Мінфін у свою чергу пропонує у подальшому скорочувати бюджетні витрати і не підвищувати ставки податків. Також одночасно з введенням податку на виведений капітал планується скасування податку на репатріацію дивідендів.

Також поряд з прихильниками є і противники податку на виведений капітал. Вони стверджують, що після введення цього податку у платників «забирають» накопичені збитки. Але експерти стверджують, що це не так. Модель податку на виведений капітал нейтральна як до збитків, так і до доходу платника податку. Податок на виведений капітал не використовує такого поняття, як збитки, оскільки для розрахунку бази доходу і витрати не мають значення. З введенням цього податку накопичені збитки залишаться існувати лише у фінансовій звітності [2].

Загалом введення податку на виведений капітал є доцільним. Оскільки включає в себе оподаткування лише грошових потоків, а не результату обліку. Така методика застосовується також і при сплаті непрямих податків, і вважається надійним джерелом доходів.

Щодо економічного впливу можна зазначити, що запровадження податку на виведений капітал приведе до збільшення інвестицій компаніями. Унаслідок цього грошові резерви компаній стануть більшими, а це у совою чергу дасть можливість інвестувати більші суми грошових коштів. Також експерти стверджують, що також поліпшиться ситуація доступності кредитів. Це може відбутися внаслідок того, що підприємства не матимуть потреби імітувати збитки у фінансовій звітності для зниження податкового навантаження. Введення податку на виведений капітал особливо може допомогти новим підприємствам, які можуть стикатися з деякими проблемами при сплаті податків. Для них податкове навантаження може бути занадто великим, саме через те що вони знаходяться на початковому етапі свого розвитку.

Велика кількість експертів зазначають, що поступово введення податку на виведений капітал матиме позитивний ефект, зокрема:

- нарощуванням обсягу операцій, тобто зростанням надходжень від ПДВ, які частково компенсують можливі втрати;

- якщо умови запровадження податку на виведений капітал не передбачатимуть подвійного оподаткування і з вивільнених коштів не стягуватиметься податок з доходів фізичних осіб, вони частково можуть бути спрямовані на розширення фонду оплати праці;

- через деякий час (приблизно два-три роки) власники все ж таки почнуть отримувати дивіденди [3].

Запровадження податку на виведений капітал може призвести до загального систематичного вдосконалення в довгостроковій перспективі, але поліпшення навряд чи буде радикальним. Реформа податкової системи зовсім не скасовує потребу у запровадженні важливішого повноцінного перезавантаження податкового адміністрування, особливо щодо інституційної спроможності та стійкості Державної фіскальної служби [4].

Якщо введення оподаткування виведеного капіталу виявиться ефективною і зможе активізувати вітчизняну економіку, то ефект який вона принесе може перевищити всі очікування.

В цьому випадку надходження від нововведеного податку перевищать надходження від оподаткування прибутку підприємств.

Список використаних джерел: 1. *Економічна правда*: Податок на виведений капітал запровадять попри втрати бюджету [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.epravda.com.ua/news/2017/09/6/628745>. 2. *Економічна правда*: Податок на прибуток чи податок на виведений капітал [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.epravda.com.ua/publications/2017/07/14/627057>. 3. *ЗаконоБізнес*: Податок на виведений капітал: варто ризикнути [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zib.com.ua/ua/129262-podatok_na_vivedeniy_kapital_varto_riziknuti.html. 4. *Інститут економічних досліджень та політичних консультацій*: Податок на прибуток підприємств чи податок на виведений капітал: аналіз та рекомендації 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.beratergruppe-ukraine.de/wordpress/uploads/2017/04/PS_01_2017_ukr.pdf. 5. *Мінфін* розробив законопроект щодо податку на виведений капітал [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу : <https://www.minfin.gov.ua/news/view/minfin-rozrobuu-zakonoproekt-shchodo-podatku-na-vyvedenyi-kapital?category=dohidna-politika&subcategory=odatki>.

УДК 657

В. О. Ремесник, студент

Науковий керівник: **О. С. Сакун**, канд. екон. наук, докторант кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ПРОТИДІЯ АГРЕСИВНОМУ ПОДАТКОВОМУ ПЛАНУВАННЮ В УКРАЇНІ

Ключові слова: агресивне податкове планування, бюджетування податків, податкове адміністрування, план BEPS.

Проблема агресивного податкового планування (далі – АПП) загострилася наприкінці ХХ сторіччя і відтоді стала предметом обговорення та пошуку шляхів її вирішення на міжнародному рівні, зокрема цим питанням зацікавлені Організація економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР) та Європейський Союз (далі – ЄС). У свою чергу, глобалізована економіка, сучасний рівень розвитку ІТ-технологій, доступність офшорних інструментів, відмінність національних податкових систем лише загострюють проблему недобросовісної податкової поведінки транснаціональних корпорацій (далі-ТНК) та великого бізнесу в міжнародній фінансово-економічній діяльності. Вказана проблема притаманна й Україні [1].

Питанню АПП присвятили свої роботи Г. Купер, Г. Ларін, І. Шикова, О. Сушкова, М. Мішина, які розглянули основні аспекти питань щодо податкового планування та бюджетування, а також дослідили проблему ухилення від сплати податків.

Тема цієї роботи є актуальною, адже з року в рік бюджет України недоотримує значних коштів, що викликано негативним впливом АПП, натомість вигодонабувачами зазвичай виступають ТНК та великий бізнес, які за рахунок методів АПП знижують суму податків у декілька разів та витісняють більш добросовісних конкурентів з ринку.

Метою цієї роботи є визначення основних механізмів та прийомів, які використовує Україна в боротьбі з АПП.

Насамперед, під терміном АПП розуміють зміщення або знецінення існуючих норм, розширення меж дозволеного з позиції закону з метою мінімізації витрат на сплату податкових зобов'язань.

Перші кроки, які було зроблено Україною у боротьбі з АПП, здійснено в 2013 році із впровадженням Інституту трансферного ціноутворення шляхом прийняття відповідних законопроектів з урахуванням рекомендацій ОЕСР. У Податковому кодексі України (далі – ПКУ) з'явилося поняття контрольованих операцій (операції з купівлі-продажу товарів, робіт, послуг з пов'язаними особами-нерезидентами; ЗЕД-операції через комісіонерів; операції з контрагентом-нерезидентом з переліку, закріпленого законодавчо).

Моніторинг умов контрольованих операцій здійснюють шляхом аналізу звітів про контрольовані операції, документації з трансфертного ціноутворення, отриманих, зокрема, на підставі запитів, будь-яких інших інформаційних джерел, та шляхом отримання податкової інформації відповідно до ПКУ. Також представники Державної фіскальної служби України спостерігають за цінами, які застосовували сторони контрольованих операцій.